

ОЦЕНКА НА РИСКА НА НОВИ ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

В средата на 2018 г.
Европейският център за
мониторинг на наркотиците и
наркоманиите (EMCCDA)
изготви оценка на риска на
следните синтетични
канабиноиди:

1-(4-Суанобутил)-N-(2-
phenylpropan-2-yl)-1H-indazole-
3-carboxamide (CUMYL-4CN-
BINACA)

N-(1-Amino-3,3-dimethyl-1-
oxobutan-2-yl)-1-
(cyclohexylmethyl)-1H-indazole-
3-carboxamide (ADB-CHMINACA)

N-(1-amino-3-methyl-1-oxobutan-
2-yl)-1-(cyclohexylmethyl)-1H-
indazole-3-carboxamide (AB-
CHMINACA)

methyl 2-{{1-(5-fluoropentyl)-1H-
indazole-3-carbonyl}amino}-3,3-
dimethylbutanoate (5F-MDMB-
PINACA)

Публикациите са достъпни на:
<http://www.emcdda.europa.eu/>

НОВИ ТЕНДЕНЦИИ В УПОТРЕБАТА НА КРАТОМ И НОВИ ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

По-подробно в бюлетина, както
и на:
https://www.unodc.org/wdr2018/pr/elaunch/WDR18_Booklet_3_DRUG_MARKETS.pdf

БРОЙ 1 (4) / 2019

Информационен бюлетин

за нови психоактивни вещества
и нови начини употреба

Съдържание:

Новини

Нови психоактивни вещества в България през 2018 г. 2

Употреба на нови психоактивни вещества в България през 2018 г. 3

Внимание

Фалшиви таблетки перкоцет 3

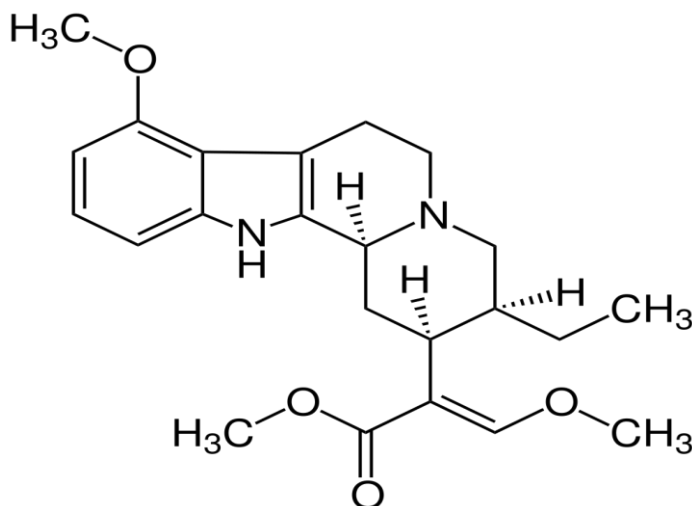
Риск от интоксикации в следствие консумация на фалшиви течности за
електронни цигари 5

Препечатано

Нови тенденции в употребата на кратом 6

Тенденции в употребата на нови психоактивни вещества..... 7

Идентифициране на нови психоактивни вещества 8

Издава:

Национален фокусен център
за наркотици и наркомании
www.nfp-drugs.bg
www.ews-nfp.bg

За контакти:

София, 1303
ул. „Пиротска“ 117
тел.: 02 832 6137
e-mail: office@nfp-drugs

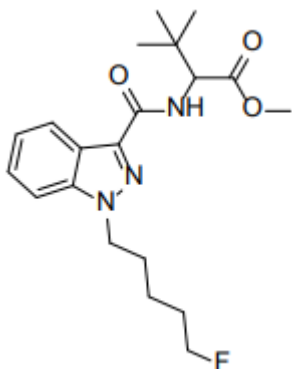

Нови психоактивни вещества през 2018 г.

Тенденцията, синтетичните канабиноиди да са най-често изземваните нови психоактивни вещества, се запазва и през 2018 г.

През първата половина на годината са идентифицирани 6 нови психоактивни вещества в 48 случая на изземване с общо тегло 5,40 кг. В 47 от случаите са идентифицирани синтетични канабиноиди с общо тегло 4,30 кг.

Общо за 2018 г. синтетичните канабиноиди са открити в 106 случая на изземване с тегло от 5,61 кг.

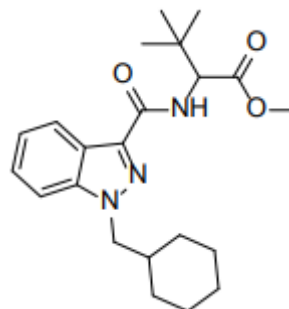

Най-често идентифицираното вещество за 2018 г. е 5F-MDMB-PINACA, което спада към групата на синтетичните канабиноиди. Веществото е открито самостоятелно в 62 случая, под формата на растителна маса, с тегло 1,79 кг и в 16 случая в комбинация с други синтетични канабиноиди също под формата на растителна маса с тегло 0,078 кг. В 4 от случаите 5F-MDMB-PINACA е в комбинация с веществото MDMB-CHMICA с тегло от 0,014 кг, което е и следващото, най-често идентифицирано, вещество след 5F-MDMB-PINACA. То също спада към групата на синтетичните канабиноиди и е идентифицирано в 12 случая като самостоятелна растителна маса с тегло от 0,127 кг.

През втората половина на 2018 г. на територията на България са иззети две вещества от групата на катиноните. В един случай е идентифицирано веществото N-ethylnorpentedrone с тегло 0,0018 кг под формата на прах. Също в един случай е идентифицирано веществото 4-CEC, също под формата на прах с тегло от 0,021 кг.

От групата на фенетиламините е идентифицирано веществото 2C-B в един случай, под формата на таблетки с общо количество от 25 таблетки.

Най-голямото идентифицирано количество на ново психоактивно вещество е на MDMB-CHMICA – 3203,12 грама (в 14 случая).

През 2018 г. за пръв път са идентифицирани три нови психоактивни вещества: 5F-MDMB-PICA в 4 случая, N-ethylnorpentedrone в 1 случай и 4-CEC също в един случай.

За 2018 г. са докладвани 12 случая на изземвания на прекурсори с общо тегло 14603,77 кг и 685 148 таблетки.

НОВИНИ Употреба на нови психоактивни вещества в България през 2018 г.

В края на 2018 г. по поръчка и с методологичната подкрепа на Национален фокусен център за наркотици и наркомании беше проведено Национално представително проучване относно нагласи и употреба на психоактивни вещества сред студентите в България.

Според проучването 1,7% от анкетираните споделят, че някога в живота си са ги употребявали, а 0,4% от тях посочват употреба през последните 12 месеца. С ежедневна или почти ежедневна употреба на нови наркотици са 0,2% от тях. Студентите най-често употребяват нови наркотици под формата на растителна смес за пушене и прах.

ВНИМАНИЕ

Фалшиви Перкоцет

Фалшиви таблетки Перкоцет са иззети в Лондон в края на 2018 г.

От Системата за ранно предупреждение на Европейски център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите съобщи за изземване на фалшиви таблетки Перкоцет. Изземването е било осъществено от полицията в Лондон, през декември 2018 г. Количеството на таблетките е в размер на 3 497 таблетки с търговското име „Percocet 1 0/325“, в които е било установено съдържание на фентанил. Легалните таблетки Перкоцет съдържат комбинация от оксикодон и парацетамол.

Иззетите фалшиви таблетки са били с размери 4,8мм/3,7мм/11,5мм, като средното тегло на една таблетка е в размер 0,275 грама (Фигура 1). Съдържанието на фентанил варира, като не са докладвани точно определени параметри.

В таблетките не е открито наличието на други активни съставки.

За момента не е налична информация относно източника на фалшивите таблетки.

Било е предвидено таблетките да се разпространяват в малки мащаби и няма информация да е замесена престъпна организация.

Фигура 1. Фалшиви таблетки Percocet („Percocet 1 0/325“), съдържащи фентанил, иззети от полицията в Лондон – декември 2018 г.

Източник: EMCDDA

Мащабите на разпространението на фалшиви медикаменти съдържащи фентанил не са известни. По-рано през 2018 г. Европейският център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите (EMCDDA) издаде препоръки към мрежата на Европейската система за ранно предупреждение за нови психоактивни вещества, относно фалшивите медикаменти (таблетки Xanax и OxyContin/oxycodone), съдържащи фентанил, иззети в Швеция и Дания.

Предвид глобалните мрежи за снабдяване с подобни фалшификати, в това число и пазара на наркотици в „даркнет“, не може да се изключи наличието на подобни стоки и в друга част на Европа.

Присъствието на забранени съставки в медикаментите може да бъде установено само след химичен анализ, напомнят от EMCDDA.

Опасност за потребителите

Лицата употребяващи фалшиви медикаменти съдържащи фентанили няма да са наясно с наличието на подобни субстанции, следователно рискът от животозастрашаваща интоксикация и респираторна депресия се увеличава.

Подобни фалшификати са причинили многобройни щети, включващи тежки и фатални интоксикации, както и масови отравяния в САЩ и Канада през последните няколко години.

В някои случаи масовите отравяния показват важността на ресурсите за овладяване на ситуацията от екипите за спешна медицинска помощ, спешните отделения и отделенията за интензивно лечение.

Рискова група са както високорисковите употребяващи опиоиди и тези, които нямат или имат малък толеранс към опиоиди, включително употребяващите за развлечение. Малко вероятно е тези потребители да са запознати с риска от предозиране и е много вероятно да нямат достъп до превантивни програми, като Налоксон за „домашна употреба“.

Налоксонът като антидот

Налоксонът може бързо да предотврати тежка респираторна депресия причинена от употребата на фентанили.

Неотдавнашният опит на САЩ и Канада показва, че в сравнение с лечението на предозиране с хероин, в някои случаи, когато е необходимо да се овладее респираторна депресия, се изисква по-голямо количество от стандартните дози, както и допълнителни дози налоксон. Това вероятно се дължи на редица фактори, включително силното въздействие на фентанилите, на дозата на която отделен индивид е изложен и това, че ефектите на някои от фентанилите е възможно да въздействат по-дълго в организма от тези на налоксона.

Пациентите, предозирали с фентанил, могат да се нуждаят от по-дълъг период на наблюдение след първоначално лечение поради това, че има вероятност от повторна поява на респираторна депресия.

Риск от интоксикации в следствие консумация на фалшиви течности за електронни цигари

Риск от интоксикации в следствие консумация на фалшиви течности за електронни цигари, в чието съдържание, канабидиола (CBD) е заменен със синтетични канабиноиди.

През последните няколко години се наблюдава нарастване на наличността и употребата на продукти съдържащи канабидиол (CBD) включително течности за електронни цигари.

През септември 2017 г., в WEDINOS (служба за тестване на наркотици в Англия) са установили наличието на синтетични канабиноиди в 8 проби от течности за електронни цигари с надпис „cannabidiol“ или „CBD“

Първата проба е предоставена през септември 2017 г. и съдържа 5F-MDMB-PINACA (5F-ADB) и MDMB-CHMICA, останалите 7 проби са предоставени между май и октомври 2018 г. и съдържат 5F-MDMB-PINACA. Последната проба е била с търговско име „Mood Enhancer CBD“ (Фигура 2).

Фигура 2.

Потребителите на тези продукти са докладвали ефекти, съвпадащи с тези докладвани след употреба на синтетични канабиноиди, включващи: еуфория, релаксация, зрителни халюцинации, параноя, болки в гърдите, неравномерен пулс, затруднено дишане, повръщане, объркване и възбуда. Сходни подправени продукти са докладвани в САЩ между декември 2017 г. и януари 2018 г. Поне 52 случая на остри интоксикации, асоциирани с използването на продукти етикетирани като CBD, са докладвани в Юта. Пациентите са докладвали негативни ефекти като: променени в менталния статус, объркване, загуба на съзнание, халюцинации и припадъци. Анализът на продуктите и кръвните проби разкрива съдържание на CUMYL-4CN-BINACA.

В допълнителни анализи на 9 CBD течности за електронни цигари, също в САЩ, е установено наличието на 5F-MDMB-PINACA в 4 от продуктите (Фигура 3).

Разпространението на CBD течности за електронни цигари, подправени със синтетични канабиноиди, на територията на Европа не е известно. Имайки предвид глобалната мрежа за снабдяване със суровини и готови продукти, не може да бъде изключено наличието им в други държави на територията на Европа.

Фигура 3.

Източник: Европейски център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите

ПРЕПЕЧАТАНО

Световен доклад за наркотиците UNODC

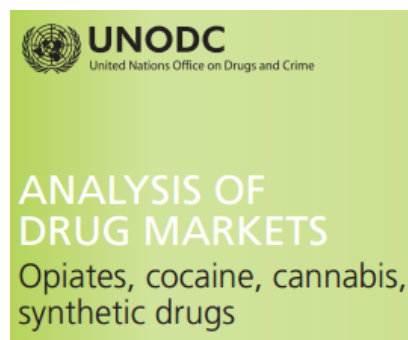
Нови тенденции в употребата на кратом

Кратом продуктите се извличат от листата на дървото кратом (*Mitragyna speciosa*), типично за територията на Югоизточна Азия. Растението съдържа митрагинин, който провокира широк спектър от психоактивни ефекти в зависимост от дозата. Ниските дози могат да имат стимулиращ ефект, докато високите дози – седативен, дисфоричен и еуфоричен ефект. Кратом намира приложение в народната медицина за билколечение при леки заболявания, като диария, умора и като болкоуспокояващо. Растението се използва и за немедицински цели. В някои страни растението е поставено под контрол, с приложение в медицината, което го прави сравнително лесно за набавяне.

В последните години Кратом набира популярност в редица държави в Северна Америка и Европа, като психоактивно вещество на растителна основа. В световен мащаб 31 държави докладват, наличието му между 2012 и 2017 г. включително и България. Напоследък зачестява цитирането на случай, в научната литература, свързани с употребата на високи дози кратом в контекста на здравословни проблеми, включващи тахикардия, припадъци и увреждане на черния дроб. В допълнение редовната употреба на продукти съдържащи кратом може да причини зависимост, а прекъсване на употребата му може да предизвика симптоми на отнемане (абстиненция).

Проблемите със здравето свързани с употребата на продуктите от растението, могат да се дължат на разлика в дозите на прахообразните, преработени форми и традиционните, използвани в Югоизточна Азия. На пазара съществуват редица продукти, етикетирани като съдържащи кратом, които в много случаи могат да бъдат примесени с други, често неизвестни субстанции. В Северна Америка са докладвани случаи на употреба на продукти съдържащи кратом, в контекста на самолечение за облекчаване на симптоми на отнемане при опиоидно зависими. В последните години растението набира популярност, което може да бъде свързано с широкото му разпространение и лесната достъпност. Продажбата на продуктите е поставена под контрол в много държави и е възможно лесно да се набавят чрез интернет, а цената им е ниска в сравнение с опиоидното субституиращо лечение.

В САЩ са докладвани 44 смъртни случая свързани с комбинирана употреба на продукти съдържащи кратом. Агенцията за контрол на храните и лекарствата в САЩ предупреждава, че съществува потенциален риск от злоупотреба и развиване на зависимост към растението и производните на него продукти. На този етап нито растението в чиста форма, нито преработените продукти не са поставени под международен контрол. Като се има предвид недостигът на данни за потенциалните фармакологични, терапевтични токсикологични ефекти на кратом и кратом продуктите, както и липсата на контролирани лабораторни проучвания, е трудно да се определят рисковете за здравето и потенциалните ползи, свързани с употребата им.

Тенденции в употребата на нови психоактивни вещества

Сравнението на епидемиологичните данни свързани с използването на нови психоактивни вещества (НПВ) за отделните държави не е лесно, тъй като е възможно да има разлики в дефиницията за НПВ и е възможно да са включени вещества, които са поставени под национален или международен контрол. Наличните данни, които могат да послужат за сравнение на разпространението и употребата на НПВ са ограничени. Ограничени са и средствата за проучване и установяване на употребата на НПВ, а употребяващите имат ограничени познания за веществата, които приемат. Въпреки посочените ограничения, може да се каже, че през последните три години се наблюдава спад в употребата на растителните смеси за пушене и увеличаването на употребата на таблетки и НПВ в течна форма. В Обединеното кралство беше забелязана промяна в опаковките на веществата предлагани на пазара, след прилагане на законодателството за новите психоактивни вещества. До този момент видът на опаковките беше фокусиран върху представянето на веществата като легални заместители на традиционните наркотици, предимно в ярки цветове, привличащи вниманието, но от 2016 г. все повече вещества се предлагат в пластмасови опаковки или торби без подробна информация за съдържанието им.

Данни от Англия и Уелс сочат, че употребата на НПВ през последната година сред хората на възраст между 16 и 59 години е спаднала от 0,7% за периода 2015 – 2016 г. до 0,4% за периода 2016 – 2017 г. Употребата в Ирландия, сред общото население (15-64 години) също се е понижила от 3,5% за периода 2010 – 2011 г. на 0,8% за периода от 2014 – 2015 г.

В Австралия се наблюдава спад в употребата на синтетични канабиноиди през последната година при хора на възраст 14 и повече години – от 1,2% през 2013 г. на 0,3% през 2016 г.

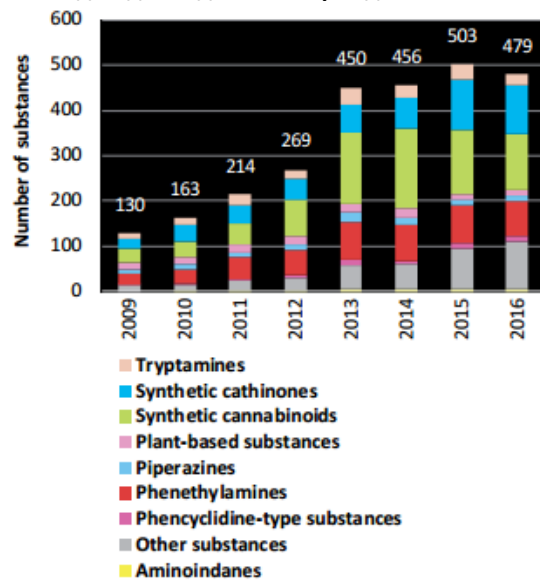
В Чехия и Румъния се наблюдава обратната тенденция. Употребата на НПВ в Чехия се е увеличила от 0,5% през 2014 г. на 1,2% през 2015 г., а в Румъния – от 0,3% през 2013 г. на 0,9% през 2016 г.

Твърде възможно е данните, от проучвания за употребата на наркотици да са занижени, тъй като не са обхванати редица подгрупи от населението, за които е известно, че имат много по-високи от средните нива на употреба на наркотични вещества, включително бездомните и други маргинализирани групи.

Идентифициране на нови психоактивни вещества

Според Световния доклад за наркотиците 2018 г. на Службата на ООН за наркотиците и престъпността (UNODC) в периода 2009 – 2017 г. 111 страни в света са докладвали за общо 803 нови психоактивни вещества (НПВ). Както и в Европа (и в частност България) най-голям брой НПВ са идентифицирани от групата на синтетичните канабиноиди (256), следвани от „други НПВ“ (155), синтетични катинони (148) и фенетиламини (136). В по-малка степен се отчитат триптамини и пиперазини. В категорията „други НПВ“ се имат предвид деривати на предписани медикаменти, включително аналози на фентанили и деривати на бензодиазепини.

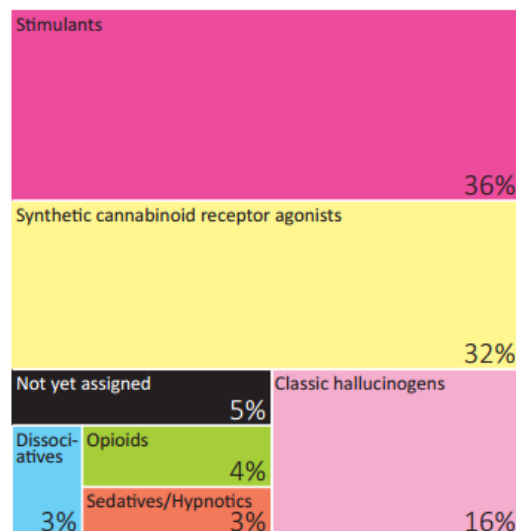
Брой на новите психоактивни вещества, ежегодно докладвани в периода 2009 – 2016 г.

Източник: Световен доклад за наркотиците 2018, UNODC

Ако новите психоактивни вещества бъдат групирани въз основа на техния основен психоактивен ефект, то най-голям дял от мониторираните от UNODC вещества се падат на стимулантите, следвани от синтетичните канабиноиди и халюциногените.

Относителен дял на новите психоактивни вещества, групирани по техния психоактивен ефект

Източник: Световен доклад за наркотиците 2018, UNODC